

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

AAMBINDER

De weg van Job [p.9]

Gereformeerde Gemeente 's-Gravzande

28/04/2016
jaargang 94

nr **31**

In 1936 komen verschillende leden van de Christelijke Gereformeerde Kerk te 's-Gravzande over naar de Gereformeerde Gemeenten. Vanaf 11 oktober 1936 komen zij in een zaaltje in de Sand Ambachtstraat bijeen. Later kerken zij ook in andere gebouwen. Na ruim tien jaar als afdeling van Den Haag te hebben gefungeerd, vindt op 30 juli 1947

de instituering tot zelfstandige gemeente plaats. In 1956 betreft de gemeente een nieuw kerkgebouw aan de Albert Klingstraat. In 1971 wordt dit uitgebreid met een zijvleugel. Twaalf jaar later verhuist men naar de nieuwe 'Westerkerk' (met 365 zitplaatsen) aan de Obrechtlaan. Momenteel is de gemeente vacant. Het aantal leden en doopleden bedraagt 280.

Jezus' verschijning aan Zijn jongeren

De discipelen konden na Jezus' opstanding wel zingen: Gij hebt mijn ziel door angst beroerd, als uit het graf weer opgevoerd, Gij hebt het leven mij geschonken: Ik ben niet in den kuil gezonken.

En als zij Hem zagen, baden zij Hem aan; doch sommigen twijfelden.

Matthéüs 28:17

Zaken waar Jezus over gesproken had en die zij niet begrepen, waren nu duidelijk geworden. Dat de kruisgang van Jezus een rechtsgang was, begrepen ze nu. Dat het betaling van hun zondes Schuld was, beleefden ze nu. Dat Zijn sterven plaatsbekledend was, mochten ze nu verstaan. En dat hun leven vloeide uit Zijn opstanding, mocht nu hun beleving zijn.

Aanbidding

We zien de elf discipelen naar Galiléa gaan. Naar de berg waar Jezus hen bescheiden had. Daar zouden zij Hem weer zien! Jezus, hun Zaligmaker. Het liefdesverlangen heeft hen erheen getrokken. En als zij Hem zagen, baden zij Hem aan. Ze mogen Hem met eigen ogen aanschouwen! Alleen dat zien al, dat werkt verwondering! Hij maakt wáár wat Hij gezegd heeft: *aldaar zullen zij Mij zien*. Nee, dan rennen zij niet om het hardst naar Hem toe! Er staat: *En als zij Hem zagen, baden zij Hem aan*. Daar komen ze op de knieën terecht. Het zicht op Jezus maakt hen klein! Ze buigen uit heilig ontzag. Ze bui-

gen uit dankbare verwondering. Hij heeft hen immers uit zo grote nood en dood verlost. Hij heeft Zich voor hen als een schaap naar de slachtbank laten leiden. Hij heeft, als de goede Herder, Zijn leven voor hen gesteld! En dan is er maar één behoefte: Hem grootmaken, Hem de eer geven die Hem toekomt. En dat doen deze elf discipelen op de knieën. Zo mogen ze Hem, de Schoonste aller mensenkinderen, ontmoeten op de berg waar Hij hen bescheiden had.

Twijfeling

Maar lezen we dat wel goed? *Doch sommigen twijfelden*. Ja, dat lezen we goed! Kan dat nog na alles wat er gebeurd en beleefd was? Kun je dan nog twijfelen of Hij het werkelijk wel is? Of dat Hij wel echt uit de dood is opgestaan? Of dat Hij mijn Zaligmaker is? Twijfel is als onkruid tussen de gewassen op een akker. Wat hield deze twijfeling dan in die in het hart van sommigen van de discipelen ingeslopen was? Dan hebben we te letten op wat Jezus tot Zijn jongeren gaat spreken: *Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde*. De grote Hartenkenner gaat spreken. En als Hij spreekt is het een rede op zijn pas. Zijn spreken is als gouden appelen in zilveren gebeeldde schalen! Hij verspilt Zijn woorden niet! Zijn spreken geeft aan wat er in het hart van de twijfelers omgaat! Die twijfelers hadden zorg om de toekomst. Hoe moest dat als Hij straks niet meer bij hen op de aarde zou zijn? Hoe zou het hen vergaan? Hoe zou het degenen vergaan die in Jezus geloofden? Die Hem steeds volgden! Konden zij wel leven zonder Hem? Nee, een leven zonder Hem is voor Gods Kerk geen leven! Maar ze hoefden ook niet te leven zonder Hem. Dat gaat Hij hen in deze woorden

ds. E. Bakker,
Veen

In dit nummer

4 De eenzijdigheid van de Refo-rekenkamer

5 Een Na-Pasen

8 Lichtboei ontstoken in Breda

- 2 Jezus' verschijning aan Zijn jongeren
- 3 Het geloof een vaste grond [17]
- 6 Het schrijfmis van Jójakim [4]
- 7 Even maar
- 9 De weg van Job
- 10 Boekennieuws
- 11 Waar blijf jij?
- 11 Kerknieuws
- 11 Berichten
- 14 Kerkdiensten
- 20 Waarom staat er dat het God is, 'Die in u werkt beide het willen en het werken'?

Het geloof een vaste grond [17]

“Het geloof nu is een vaste grond der dingen die men hoopt, en een bewijs der zaken, die men niet ziet.”

Hebreeën 11:1

bevestigen: *Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde.* Wat een troostwoord om alle twijfel voor de toekomst weg te nemen. Lichamelijk zullen ze het straks zonder Hem moeten stellen. Maar met deze woorden zegt Hij: maar naar Mijn Godheid, majesteit, genade en Geest wijk Ik nimmermeer van u. En als Jezus Zijn discipelen dan de opdracht heeft gegeven om het Evangelie te verkondigen, dan zet Hij er nog eens een streep onder ter bevestiging: *En ziet, Ik ben met ulieden al de dagen tot de voleinding der wereld.* Nee, Gods Kerk hoeft er nooit aan te twifelen: Hij houdt Zijn werk in stand. En Zijn gezegend Borgwerk is de grond. Hij bevestigt het met: *Amen.*

“

NAT HOUT IS ONGESCHIKT VOOR HET VUUR. ZO IS IEMAND DIE OPGAAT IN WERELDSE GENOEGENS NIET GESCHIKT VOOR DE GENIETING VAN DE ZUIVERE VREUGDE DIE VOORTVLOEIT UIT DE GEMEENSCHAP MET GOD.

THOMAS BOSTON

Het geloof bewijs van het ongeziene en verklaring van de wording der geziene dingen

Slechts één ding is ons nodig, namelijk onvoorwaardelijke onderwerping. God heeft het gezegd en dus zó is het en niet anders. Geloof en dat alléén zal u doen verstaan de wording der dingen, geloof dat God de ere geeft. Ja, gewis, geloof is een gave Gods. Maar Hij deed u leven onder Zijn Woord; Hij overreede u van de waarheid Zijner getuigenissen. Historieel geloof tenminste is u gegeven. En historieel geloof is wel ongenoegzaam tot zaligheid, maar het is toch ook onmisbaar. En waar moet het heen zo zelfs het historieel geloof ontbreken gaat; wij zinken tot het heidenendom terug. Ik bid u:

*Geloof Zijn heil- en troostrijk Woord,
Verhardt u niet, maar laat u leiden.*

Ik wens aan het Woord Gods te binden. Ik wil mij en u met mij ervan laten overreden dat Gods Woord de problemen oplost, dat het geloof het bewijs is voor het ongeziene en de wording der dingen verstaat, opdat de God-onterende theorieën van evolutie en wat daarmee verband houdt, opdat de versmading van Woord en Kerk onder ons niet toeneme.

En toch, wij mogen de hoop der zaligheid niet bouwen op een consciëntieuze bevattning der waarheid. Van zo menigeen is te vrezen, dat hij historieel geloof aanziet voor het zaligmakend geloof, en zijn ziel misleidt. Waardeer het, zo gij en uw kinderen onder het Woord nog leven. Acht het hoog als bemoeienis, die God nog met u en de uwen maakt, zo gij in de stroom van ongeloof niet mede afgevoerd zijt. Doch om uw eeuwig heil, zoek méér dan toestemming aan een gekende Waarheid; zoek het ware geloof dat ter záligheid dient.

ds. G.H. Kersten
Uit: "Meer dan overwinnaars"

Dat geloof kent en erkent God. De Heere wil Zich doen kennen aan een verloren zondaar. Hij wil zijn de God Zijner zaligheid; Hij schenkt Zich in de zondaar kwijt en doet deze ingaan in Zijn gemeenschap door het geloof. Dit kennen des geloofs is het eeuwig leven.

Laat de wereld vol atheïsten zijn, het geloof draagt in zich het onomstotelijk bewijs dat God is. En Zijn dienst is een dienst der volkomen zaligheid.

(wordt vervolgd)

De eenzijdigheid van de Refo-rekenkamer

Enquêtes gaan vooral over refo-gerelateerde onderwerpen, zoals de keus voor een kerkverband en het gebruik van sociale media.

Regelmatig wordt onze gezindte geconfronteerd met de uitslag van enquêtes die gehouden zijn onder jongeren, met name de zogenoemde “refo-jongeren”. Op zich al een term die vaak een negatieve lading heeft, maar dat terzijde.

J. Koster,
Barneveld

Deze enquêtes hebben uiteraard refo-gerelateerde onderwerpen, zoals de keus voor een kerkverband, het mediagebruik en allerlei ethische vraagstukken. Al dan niet voorzien van tabellen en grafieken die in een oogopslag laten zien hoe de vervlakking toeslaat bij de reformatorische jeugd, want dat is onmiskenbaar de uitslag: een -schijnbaar onstuitbare- naarwaartse spiraal.

Rekenkamer

Om in de term te blijven: het lijkt alsof er een soort refo-rekenkamer is die regelmatig uitslagen publiceert en zorgt voor een ‘tienjaarlijkse koude douche’ zoals Stefan Paas, hoogleraar missiologie in Amsterdam en Kampen, dit soort resultaten noemt. Die uitslagen zijn inderdaad niet om blij van te worden. Toch hebben deze nauwkeurig samengestelde statistieken iets eenzijdigs. Het is allemaal zo menselijk, zo berekend. Daarmee wil ik niet zeggen dat we ze naast ons neer moeten leggen, maar ik kan de volgende vragen niet van me afzetten: Welke jongvolwassenen hebben meegedaan aan de enquête? Zijn het niet vooral juist degenen die principieel aan het opschuiven zijn? In het tiende en laatste artikel over ‘De nieuwe refo’ (RD, 26 maart 2016) formuleert dr. W. Fieret het heel voorzichtig: Hij heeft de indruk dat de ondervraagden de Bijbel meer dan vroeger niet boven, maar naast hun eigen opvattingen plaatsen. Dat is veelzeggend.

Eenzijdigheid

Daarmee is het gevaar aanwezig dat er een bepaalde eenzij-

digheid optreedt in deze onderzoeken. Er is toch ook een groep jongeren die in hun principiële keuzes Gods Woord als richtsnoer wensen te houden? Die met wezenlijke vragen bezig zijn? Dat mis ik in de ‘rijstebrij aan gegevens’, zoals het verwoord wordt in hetzelfde artikel. De Schotse predikant Robert Murray McCheyne schreef enkele maanden voor zijn sterven in zijn bekendste gedicht: (...) ‘Mijn ziel, doorziet gij uw lot? Hoe zult gij rechtvaardig verschijnen voor God?’ Als die vraag ons bezet, worden heel veel dingen onbelangrijk. Jongeren (en ouderen!) die met die levensvraag worstelen, zullen daar niet direct mee te koop lopen en al helemaal geen behoefte hebben om geënquêteerd te worden.

Als we de uitkomsten van de ontwikkelingen binnen de jonge generatie refo’s moeten geloven, zijn we niet hoopvol gestemd. En laat het duidelijk zijn: die ontwikkelingen zijn zorgelijk, zoals de gehele maatschappelijke ontwikkeling zorgelijk is. Maar als we alleen maar constateren dat er een generatiekloof is, en dat de ouderen de jongeren niet meer begrijpen die een ruimere levensstijl hanteren, en we analyseren dat en we discussiëren daarover, dan brengen we –de vergelijking gaat misschien mank– met de tien verspieters alleen een kwaad gerucht voort.

Hoop

We zien in deze weken veel jongeren die belijdenis des geloofs afleggen (of hebben afgelegd). Dat zijn momenten die ondanks al onze statistische analyses bevestigen wat we lezen in Psalm 72:17: ‘Zijn Naam zal zijn tot in eeuwigheid; zolang als er de zon is, zal Zijn Naam van kind tot kind voortgeplant worden; en zij zullen in Hem gezegend worden; alle heidenen zullen Hem welgelukzalig roemen.’

In het genoemde artikel verwoordde dr. Fieret het als volgt: ‘Eén ding weet ik zeker: de Heere werkte in de heidense wereld van Augustinus. Hij werkte in de van religie doordrenkte 17e eeuw van Hellenbroek. Hij werkte in de jaren dertig van de vorige eeuw waarin ds. Kersten in zijn tijdredes zijn bezorgdheid uitte. En Hij werkt ook nu.

Dat geluid klonk in al die bijdragen nauwelijks door. Daardoor wordt het gevaar van eenzijdigheid alleen maar groter. Ook in de chaotische wereld waarin wij met onze kinderen leven, geldt wat we lezen in Psalm 74:12 berijmd: ‘Gij evenwel, Gij blijft Dezelfd’, o HEER!’

Een Na-Pasen

*Toen zeide Jezus tot haar: vreest niet;
gaat heen, boodschapt Mijn broederen...*

Matthéüs 28:10

De Paasdagen liggen achter ons, maar hebt u verwonderd het oog omhoog geslagen en Hem verheerlijkt? Dat zal alleen kunnen als u Hem leerde kennen als Borg, als u gaat beseffen waartoe Hij moest lijden en sterven. Wie niet de vloek der zonde kent, hoe zou hij om verzoening smeken. Al wordt het kruis hem ingeprent; het is voor hem geen reddingsteken! Al roept hij luid: de Heer' maakt vrij, 't is ijdele taal of huichelarij.

ds. I. Kievit
(1887 - 1954)

Zie daar die vrouwen rondom Jezus' voeten, Hem aanbid- dend. De Schrift geeft er ons een sobere maar treffende tekening van. Jezus heeft in de vrouwen de aanbedding voelen afnemen. Er komt vrees als aangeslopen die hun zielen grijpt. U zegt, hoe komt u daartoe vrees te veronderstellen bij de vrouwen die in aanbedding aan Zijn voeten waren neergezonken? Hoe wij daar aan komen? Het is werkelijk geen verzinsel. Als Jezus zegt: vreest niet, dan moet er of reeds vrees over hun harten zijn gekomen of althans in aantocht zijn. Hoe menigmaal moest de Heere zeggen: vrees niet! Soms in donkerheden en diepten, maar

ook wel na machtige triomfen van het geloof.

Zo was het bij Abraham na het slaan van de vier koningen en de bevrijding van zijn neef Lot. Vrees niet, Ik ben uw Schild, uw Loon zeer groot.

Soms ook werkt de vrees na, na een poosje onderdrukt te zijn, en dan komt ze weer boven om het hart te pijnigen, de zoetheid van de gemeenschap te verstoren.

Ook over deze ontmoeting kan de vrees hen bevangen. Wat hebben ze toch gedurfd? Zijn voeten grijpen. Daarom is dit woord van Jezus zowel voorkomend als genezend. Hoe teer is Hij toch in Zijn liefde. Hij is een barmhartig Hogepriester Die medelijden kan hebben met hun zwakheden. Zulk een Hogepriester betaamde ons. Een andere zou ons niet kunnen helpen noch redden. Hij kan ook spreken als een vader tot een kind ja, als een moeder zo

teer. Hij kan Zich geven als Broeder, als onzer één.

Wanneer wij waarlijk Paasfeest vieren moet alle vrees wijken. Dan is daarvoor geen plaats. Anders toch wijkt de aanbidding en zijn wij niet volmaakt in de liefde. Geen vrees voor God, want in het offer van Immanuël is Hij volkomen bevredigd. Kan dit Paaswoord ook voor u zijn? Of hebt u nog alles te vrezen en niet te hopen? Dan wel, slingert uw leven nog tussen hoop en vrees? Tegenover één hoop wel duizend vrezen?

Het mag dan Pasen voor u worden langs de weg van Gethsémané en Golgotha. Met Pasen blinkt het aangezicht van vreugde, gezalfd met de olie van het heiligdom. De vrouwen krijgen een opdracht van de Meester. Er is enig verschil tussen het woord van de Meester en de engel uit de hemel. Maar vragen wij eerst waarom de opdracht wordt herhaald? Eén van de oorzaken is opdat zij de opdracht niet zouden vergeten door deze ontmoeting.

De kracht van Jezus is niet slechts om te genieten, maar om in staat te zijn tot werken. Het laatste moet door nieuwe genade ons even aangenaam zijn als het eerste. En het vlees is traag, maakt van alle gelegenheden gebruik om lui te kunnen zijn. Het wil nooit werken voor Jezus. Daarom is het een last en blijft het een kruis. Petrus zei eens, toen hij met Jezus was op de berg: laat ons hier drie tabernakelen maken. Hij wilde daar wel blijven... Maar moest afdalen naar de vlakte. Nog een andere oorzaak was er voor het herhalen van deze opdracht van de liefde om voor anderen iets te mogen zijn en de Heere te dienen. Nu kunnen zij uit de eigen mond van Jezus de boodschap overbrengen. Zij hebben het van Hem Zélf gehoord. Nu mogen zij getuigen: wij hebben Hem ontmoet, en hebben Zijn voeten omvat en aangebeden. Gelukkig de prediker die op weg naar de kansel, door de studeerkamer heen, is opgehouden door een ontmoeting van de Koning. Die hem vertroost, versterkt, en op het hart bindt: gij zult Mijn getuige zijn. Zo waren de vrouwen in de Heere gerust, hun opdracht was verzoet, het vertrouwen in hun boodschap versterkt, want hetgeen zij gingen getuigen was de blijdschap van hun hart, de sterkte van hun ziel. 'Broederen...' De engel zei: 'discipelen'. Het woord broeder is veel teerder en spreekt van een innige betrekking tot de discipelen. Zo mag dan te midden van de druk der tijden Gods kerk moed scheppen uit de waarheid: Ik leef en gij zult leven. De Heere is waarlijk opgestaan.

Het schrijfmes van Jójakim [4]

In de voorgaande aflevering zagen we dat de Textus Receptus sterk verbonden is met Antiochië. De manuscripten van de Kritische Tekst zijn daarentegen verbonden aan de Egyptische stad Alexandrië. Dat is een van de redenen om de Egyptische manuscripten te wantrouwen. Ook de kwaliteit van de manuscripten geven aanleiding om bij die betrouwbaarheid vraagtekens te zetten.

ds. W. Silfhout,
Capelle aan den
IJssel

De manuscripten van de Kritische Tekst zijn grotendeels verbonden met de Egyptische stad Alexandrië. Alexandrië is echter nooit zo aan de christelijke gemeente verbonden als Antiochië. De geschiedenis van de kerk leert dat Egypte het land was van verschillende kettters die er woonden en werkten, zoals de gnostici Valentinus en Basilides. Laatstgenoemde ontwierp een visie op de wereldgeschiedenis, waarin het woord zonde niet voorkomt. Er is alle reden om de Egyptische manuscripten te wantrouwen.

Kwaliteit

Daar is nog een reden voor. Die heeft te maken met de kwaliteit van de manuscripten. Het aantal verschillen tussen de Kritische

Tekst en de Textus Receptus wordt geschat op ongeveer 6000. Er ontbreken in de Kritische Tekst 200 hele verzen. Het beroep dat wordt gedaan op de oudheid van de manuscripten waarop de Kritische Tekst is gebaseerd, kan niet doorslaggevend zijn. Er zijn oudere versies van het Nieuwe Testament bekend, die dateren vóór de datum van de Codex Vaticanus en de Codex Sinaiticus. Daaronder is de Peshita, de Syrisch-Armenese versie. Deze is vertaald vooral vanuit de Textus Receptus manuscripten. Ook de Vetus latina a-3, ook wel genoemd de Itala, de oud-Latijnse versie, is duidelijk beïnvloed door de Textus Receptus manuscripten. Uit onderzoek is gebleken dat in de geschriften van kerkvaders de tekst van het Nieuwe Testament ontelbare keren werd geciteerd. Zij halen voortdurend de Byzantijnse tekst, de Textus Receptus, aan.

Watts

Malcolm H. Watts heeft in "De Heere gaf Zijn Woord. Een onderzoek naar de geschiedenis van de tekst van de Bijbel" (TBS, 2011) geconstateerd dat de Kritische Tekst vaak radicaal verschilt van alle andere. Het wordt ontsierd door een aantal weglatingen, niet slechts van verzen, maar ook van hele passages. De overheersende tendens van dit teksttype is evenwel om

De geschiedenis van de kerk leert dat Egypte het land was van verschillende kettters die er woonden en werkten.

Onderzoek de Schriften

dingen toe te voegen, hetzij door middel van parafraze, hetzij door het invoegen van extra details. In de Evangeliën (vooral in de tweede helft van Lukas) is het korter, terwijl het in Handelingen fors langer is (ongeveer 10% langer).

Watts schrijft: 'Sir Frederick Kenyon heeft het beschreven als 'een type tekst die wordt gekenmerkt door zeer vrije afwijkingen van de ware overlevering'. Gebrekkige ondersteuning door handschriften, gepaard met een veelvoud van aparte lezingen, maakt dit teksttype op zijn best twijfelachtig, op zijn slechtst volkomen onbetrouwbaar. Hiermee blijven eigenlijk maar twee belangrijke tekstgroepen over: de Byzantijnse en de Alexandrijnse. Daarop is de Textus Receptus gebaseerd. Watts haalt een uitspraak aan van John Owen in zijn "Of the Integrity and Purity of the Hebrew and Greek Text of the Scripture". Owen schrijft daar: 'dat de gangbare kopie die wij gebruiken (de Textus Receptus) het openbaar bezit was van vele generaties...; laat die dan doorgaan voor de standaard, waarvan terecht wordt beleden dat die goed en passend is, en we zullen, met Gods hulp, snel zien, hoe weinig reden er is om die tekstvarianten voor te wenden waarmee we nu worden verrast'.

Onze liefde voor de Statenvertaling is niet gegrond op gevoelens die het oude alleen maar goed vinden, maar er zijn vele wetenschappelijke bewijzen dat de Textus Receptus het meest betrouwbare teksttype is waarop de vertaling van de Bijbel is gebaseerd. Daarbij waren de statenvertalers er zich van bewust dat er verschil in manuscripten is. In de kanttekeningen hebben zij daar rekenschap van gegeven. Laten we zuinig zijn op onze Statenvertaling. Daarbij ga ik niet voorbij aan de noodzaak om verouderde woorden te vervangen door synoniemen, die ook voor onze jongeren begrijpelijk zijn. Dat is in het verleden gebeurd, dat zal steeds weer moeten gebeuren. De statenvertalers zouden een dergelijk pleidooi van harte ondersteund hebben.

(slot)

Het lezen en horen van Gods Woord is het enige door God bevolen middel waardoor Hij Zijn vrije genade in Christus Jezus kan en wil werken. Hij bindt ons nadrukkelijk daaraan. Voor het gebruik daarvan zijn we dus geheel verantwoordelijk. Daarom is het betreuenswaardig wanneer op de één of andere manier aan deze duidelijke opdracht afbreuk gedaan wordt. Enkele recent vernomen voorbeelden

Er zou nergens in Gods Woord een directe oproep hiertoe staan. Met daarbij de theologenwijsheid dat de tekst van Joh 5:19 ook anders vertaald kan worden. Dat is taalkundig inderdaad waar, maar dat doet niets af aan de verplichting om Gods Woord te onderzoeken. Eigenlijk opmerkelijk zo'n opmerking van een religiewetenschapper: blijkbaar nooit gelezen wat voorin elke uitgave van de GBS staat: vermaning tot onderzoek en betrachtiging van de Heilige Schrift. Er staan wel acht tekstgedeelten afgedrukt om ons er toe aan te sporen. Dat is de eis van de Schrift zelf, de geest van onze statenvertalers.

Een ander argument: 'Zonder de werking van Gods Geest is het verloren tijd'. Van wie dit citaat ook mag zijn, maar een dergelijke opmerking is betreuenswaardig en daarvan kan grenzeloos misbruik gemaakt worden. Want al is het eeuwig waar dat de werking van Gods Geest onmisbaar is, toch is het bezig zijn met Gods Woord nooit verloren tijd. Deden we het maar meer! Het is altijd onderwijzend; het vormt altijd ons geweten. Het heeft zijn nut, zelfs binnen de algemene genade. Ik kan me daarom - met het gebed - geen nuttiger tijdsbesteding voorstellen. Of zeggen we dit ook van het gebed en de kerkgang? Nee toch zeker?

Een derde opmerking: 'van huis uit zijn we het persoonlijk Bijbellezen niet gewend, terwijl mijn ouders toch serieuze kerkmensen waren'. Vervolgens wordt dan het persoonlijk Bijbellezen direct in verband gebracht met Bijbelrooster, Bijbelcursus en Bijbelkring, want 'we moeten zoveel'. Om er een wat verdachte lading aan te geven? Wat activistisch? Wanneer men dat van huis uit niet gewend is, dan moeten we eerlijk zeggen - met alle respect voor de ouders - dat dit toch een manco is. Het stimuleren - van jongs af aan - van het onderzoek van Gods Woord hoort bij de wezenlijke elementen van de christelijke opvoeding zoals we dat gezworen hebben bij de doop van onze kinderen. Dat is een nuttige gewoontevorming. En natuurlijk kunnen we er farizeeër door worden. Maar farizeeër worden hoeft niet meer, want dat zijn we al. We moeten zondaar voor God worden, wie we ook zijn. En daartoe wil de Heere Zijn Woord gebruiken.

Laten we onze kinderen en jongeren daar toch jong aan wennen. Net zoals aan het ochtend- en avondgebed trouwens. Dat laten we vanwege de onmisbaarheid van de Geestesbediening toch ook niet na? Ik hoor het ds. Chr. van Dam nog zeggen: 'begin maar met je verstand; de Geest mocht er in méé-komen'. Lees DL 3-4, 17 toch nog eens aandachtig. Dát is de geest van onze vaders, die Gods vrijmachtige genade beleefden en beleden. Dus met alle vrijmoedigheid, jong en oud: onderzoek de Schriften! En wat zegt ds. Hellenbroek daarvan ook al weer? 'Hoe moet het Schriftonderzoek geschieden? In Gods vreeze, met een biddend hart, eerbiedig en aandachtig'. Wanneer we dat missen dan moeten we onze mond wijd opendoen, naar Psalm 81: 'al wat u ontbreekt, schenk Ik, zo gij 't smeekt, mild en overvloedig'. Daar houden we het graag bij, nietwaar?

v. A.

Lichtboei ontstoken in Breda

L. Vogelaar,
Scherpenzeel

De Eben-Haëzerkerk van onze vroegere gemeente in Breda is op zaterdagmiddag 16 april heropend als inloopcentrum De Lichtboei. Opnieuw is de 'inwendige zending' in de Brabantse stad actief...

Evangelisatie Breda' staat er tijdens de heropening op het psalmbord. Het orgel heeft al laten horen dat het niet ontstemd is sinds organist W. Staal acht maanden geleden voor het laatst de gemeentezang begeleidde. De Bijbels staan nog op de kerkenraadsbanken en ook de rest van het interieur is nog intact. Alleen zijn achterin twee lange banken weggehaald omdat een strook van de kerkzaal bij het inloopcentrum is getrokken. Ouderling A. van Hartingsveldt uit Gorinchem, voorzitter van de werkgroep Breda, memoreert dat ds. A. Hoogerland het kerkgebouw op 23 september 1970 in gebruik nam. De kanselbijbel werd toen geopend onder het zingen van Psalm 119:65 en 67. Tijdens de laatste dienst, op 30 augustus vorig jaar, is deze Bijbel echter niet gesloten, omdat de gemeente werd omgezet in een evangelisatieproject van de classis Dordrecht.

Bemoediging

'Vrienden van Breda', richt ds. H. Hofman zich tot de hoorders, onder wie een aantal oud-leden van de gemeente. Ds. Hofman

was de laatste consulent van de Bredase gemeente en is predikant van de moedergemeente Dordrecht, waarvan Breda de laatste anderhalf jaar een afdeling was. Nu mag er evangelisatiewerk gebeuren. Het Woord bleef. 'Dat Woord heeft autoriteit. Kan ik alles dan uitleggen? Gods knechten weten wel beter. Jesaja 55 is echter tot bemoediging: Alzo zal Mijn woord, dat uit Mijn mond uitgaat, ook zijn, het zal niet ledig tot Mij wederkeren; maar het zal doen, hetgeen Mij behaagt, en het zal voorspoedig zijn in hetgeen, waartoe Ik het zend'. Bij het begin van de Bredase gemeente in 1951 was de evangelisatie – destijds inwendige zending genoemd – ook al betrokken: J. van de Panne, de eerste evangelist, leidde hier de diensten. Coördinator M. Nijssse memoreert de geschiedenis van de gemeente. Die bouwde het huidige kerkgebouw omdat het vorige te klein werd: de gemeente ging van 70 naar 170 zitplaatsen. In 1973 krom het zielelental tot 131, van wie 52 procent dooplid was. Er waren veel jonge gezinnen. De diensten werden onder anderen bezocht door werknemers van suikerfabriek CSM, militairen, verpleegkundigen en schippers.

Er werd een zondagsschool opgericht, een jeugdvereniging, een Bijbelstudievereniging en een vrouwenvereniging. Het is allemaal verleden tijd. Het ledental slonk, en toen ouderling G. Bos en diaken H. Heikoop vanwege gevorderde leeftijd hun ambt neerlegden, waren er geen ambtsdragers meer en werd Breda op 1 januari 2014 een afdeling van Dordrecht. Kerkenraadsleden uit de classis kwamen de diensten leiden. Ouderling H.M. Duijster uit Veen gaf als interim-coördinator leiding aan de verbouwing van de vergaderzaal tot inloopcentrum. In september vorig jaar werd M. Nijssse uit Dordrecht tot coördinator benoemd. Hij heeft ervaring: van 1995 tot 2010 werkte hij op het zendingsveld in Guinee.

Op 20 januari ging het evangelisatiewerk van start. Het inloopcentrum is nu elke dinsdag en zaterdag geopend, de toerustingscursus is begonnen, er heeft straatwerk plaats en er wordt gefolderd.

Schilderij

Algemeen secretaris G. Geijtenbeek van het Deputaatschap voor de Evangelisatie memoreert dat de deputaten op 30 september 2013 voor het eerst met afgevaardigden van de classis Dordrecht om de tafel zaten om voortzetting als evangelisatiepost te bespreken.

Geijtenbeek overhandigt Nijssse een van de vijftig exemplaren van de Bijbel-met-uitleg die het inloopcentrum van het deputaatschap krijgt.

'Het heeft ons verwonderd dat er tijdens de eerste vergadering al 28 vrijwilligers waren', zegt ouderling C. van der Hoek uit Hardinxveld-Giessendam, sinds kort voorzitter van de classis evangelisatiecommissie (CEC). 'Er is gesloopt, er is gebouwd'. De kerk was door bosschages bijna aan het zicht onttrokken, maar is nu weer goed te zien.

'Wat zou het groot zijn als de eenvoudige arbeid hier gebruikt zou worden om belangstelling te wekken, zodat er een honger naar het Woord zou komen', zei Van der Hoek. 'Draag dit werk mee in het gebed'.

W. Staal was de laatste organist van de gemeente. Hij begeleidde de gemeentezang 43 jaar. Nu onthult hij samen met ds. Hofman het schilderij dat de vrijwilligers aanbieden. Het fleurt een van de muren van het inloopcentrum op. Het kunstwerk is vervaardigd door een gemeentelid uit de classis Dordrecht, A.W. Burghout uit Meeuwen. Hij schilderde een tafereel uit Johannes 21: vis en brood op een kolenvuur op de oever van de Zee van Tibérias.

Ds. H. Hofman en W. Staal, voorheen respectievelijk consulent en organist van de Gereformeerde Gemeente in Breda, onthullen een schilderij in het inloopcentrum.

De weg van Job

De lange rede van Elihu blijkt een middel in Gods hand te zijn als voorbereiding van het dubbele spreken Gods in het onweer.

Twee boeken verschenen in korte tijd over Job. In een bepaald opzicht zijn deze boeken wel een contrast. Het ene boek, van de hand van ds. C. Neele, behandelt in tien preken het hele boek Job. De negen preken in het andere boek, van de hand van ds. G. Bredeweg, gaan alleen over het eerste hoofdstuk van Job.

ds. J.M.D. de Heer,
Middelburg

Groter dan dit contrast is de overeenkomst tussen de preken van onze medebroeders. Op een eenvoudige wijze worden de natuurlijke en geestelijke lessen uit het Bijbelboek nagegaan.

In het boek van ds. Neele staat de lijn van het altaar in Job 1 naar het altaar in Job 42 centraal. Deze rode draad laat de diepste eenheid van het boek zien. Met de woorden van ds. Neele: 'Dus dat allesbeheersende werk van de dierbare Zaligmaker ligt over het hele boek Job heen'. Elders lezen we, in de preek over het vervloeken van de geboortedag door Job: 'Dat altaar blijft onwankelbaar staan'. Het zou me niets verbazen als de Heere onze medebroeder zelf, in de beproevingsweg die de Heere met hem gaat, hierover licht wilde schenken, tot verwondering en verkwikking van zijn ziel. Als de Heere zo Zijn Woord wil openen, is er verwondering. Vanzelf kan in een boek met tien preken niet een Bijbelboek van 42 hoofdstukken worden behandeld. Toch is het aantrekkelijke van het boek van ds. Neele dat hij de hoofdlijn van het Bijbelboek vasthoudt. Dat betekent dat hij soms in enkele zinnen verschillende hoofdstukken uit de gesprekken tussen Job en zijn vrienden samenvat en zo de ontwikkelingslijn van de gesprekken laat zien. Ook komen de hoogten en diepten in het zielenleven van Job duidelijk naar voren.

De lange rede van Elihu blijkt een middel in Gods hand te zijn als voorbereiding van het dubbele spreken Gods in het onweer. Na het eerste spreken spreekt Job wel een belijdenis uit, maar nog zonder hartelijk buigen onder zijn schuld. Dat gebeurt wel in Job 42:6. Daar valt Job onvoorwaardelijk aan Gods kant. De laatste

preek gaat over het altaar in Job 42:8. Daar worden de verhoudingen hersteld, ook tussen Job en zijn vrienden. 'Job zat er met zijn schuld, en de vrienden zaten er met hun schuld. Maar ze zaten met elkaar, bij hetzelfde altaar. En als u daaruit beïndend wordt, vallen de zaken vlak'.

Ds. Bredeweg behandelt in de negen preken over Job 1 tal van lessen, ook heel praktische, uit dit hoofdstuk. Op een verrassende wijze legt hij accenten op woorden waar we zo overheen zouden lezen. Een voorbeeld. In Job 1:1 lezen we: Er was een man in het land Uz. Dat is verleden tijd, Job ligt in het graf. Dan komt de les: 'Als uw of mijn familie zegt: Hij of zij is vroeger geweest, dan heb ik inmiddels God moeten ontmoeten. Hoe zal het dan met u zijn? Ach, dan bent u op de plaats van uw eeuwige bestemming'.

Over het gezinsleven van Job lezen we praktische lessen: 'Soms zijn er gezinnen met twee kinderen, die onderling meer ruzie maken dan tien kinderen in een harmonieus gezin. Hoe is het in uw gezin?' En ook: 'Het hebben van tien kinderen hoeft dus geen beletsel te zijn om dicht bij de Heere te leven'. En: 'Sommige mensen jagen altijd de laatste mode na. Die kan inderdaad heel bedekkend zijn, maar weet u wat de laatste mode is, gemeente? De laatste mode is uw doodshemd'. Daaraan verbonden klinkt de ernstige vraag: 'Hebt u dan voor uw onsterfelijke ziel de klederen des heils en de mantel der gerechtigheid?' De praktische lessen nemen niet weg dat er steeds ook onderwijs voor het geestelijke leven in de preken te vinden is. We lezen treffende kenmerken van het geestelijke leven, zoals 'Als ik niet meer naar de kerk zou kunnen, dan is het hart uit mijn leven gesneden'. Daarbij is het vooral de begeerte van ds. Bredeweg om te wijzen op Christus, Die veel dieper beproefd werd dan Job. 'Christus heeft de lijdenskelk tot de laatste druppel toe geledigd, ook voor de zonden van Job, want Job was in zichzelf niet rechtvaardig, maar hij is gerechvaardigd in de verdienste van een Ander'. Dit onderwijs over Christus verbindt de twee boeken over Job. Juist vanwege dit onderwijs bevelen we beide boeken ter lezing en overdenking aan.

"Het leven van Job. Door lijden naar het altaar", ds. C. Neele; uitg. De Banier, Apeldoorn; 139 blz.; ISBN 978 94 6278 2747; € 14,95. "Jobs ware rijkdom", ds. G. Bredeweg; uitg. Gebr. Koster, Barneveld; ISBN 978 90 5551 846 3; 194 blz.; € 14,90.

Boekennieuws

“Separerende prediking. Gedachten over de verkondiging van het Woord”, ds. A. Moerkerken; uitg. Den Hertog, Houten; ISBN 978 90 331 2732 8; 87 blz.; € 12,90.

Separerende prediking. Gedachten over de verkondiging van het Woord

De opdracht tot de prediking gold in het Oude en Nieuwe Testament profeten en apostelen. Vandaag geldt het de predikanten. Zij worden door de Heere Zelf daartoe geroepen en uitgezonden. Onbekwaam in zichzelf, maar niet onbevoegd. Dat geeft een hoge verantwoordelijkheid voor de predikant, de ouderling in de leedienst en de kerkganger.

De kerkdienst is een bijzonder gebeuren, omdat de Heilige Geest de prediking en de leedienst gebruikt als middel om het geloof te werken of te versterken. Peilen predikant en kerkganger dat wel voldoende? De doorleving om de woorden Gods aan de gemeente door te geven, maakt de taak in eigen kracht onmogelijk en doet innerlijk verlegen zijn om de bediening van de Geest. Het vraagt diepe afhankelijkheid en aanhankelijkheid.

Dat geldt ook de kerkganger. Hoe komen we tot en verkeren we onder het Woord? Zoeken we de Heere vóór we naar Gods huis komen? Het kan de laatste keer zijn dat Gods boodschap aan het hart wordt geëgd.

In “Separerende prediking”, geschreven door de rector van onze Theologische School, gaat het er niet over *dat* er gepreekt moet worden, maar *hoe* de boodschap moet worden gebracht. Het is geschreven uit zorg. De schrijver is beducht voor een verschuiving van accenten in de prediking. Waar de noodzaak en de mogelijkheid van de wedergeboorte plaats maakt voor de oproep tot en de groei in het geloven en daarmee de prediking van het welbehagen Gods in Christus naar de achtergrond verdwijnt, krijgt het verondersteld geloof ruimte, waarvoor terecht grote zorg moet

zijn. Prof. Wisse hield zijn studenten voor dat ontdekkend en onderscheidend preken nodig was ‘nu de wereld zodanig de kerk is binnengedrongen dat velen zonder ontroering of bekommering zich voor bekeerd uitgeven’.

Die zorg heeft ds. Moerkerken gedreven om “Separerende prediking” uit te geven. De prediking moet separerend zijn omdat ‘elke kerkganger moet horen hoe het met hem gesteld is op reis naar de eeuwigheid. Hij moet horen aan welke kant van de scheidslijn hij staat’. Dat betreft de *staat* van de hoorders, maar ook de *standen* in het genadeleven. Er zijn onverschilligen, gevoelige typen, geveinsden, mensen die rusten op een valse grond, maar ook onverzekerden, zoekende, uitzierende harten, bekommerden, kinderen Gods die rusten op ontvangen weldaden en daardoor de tere omgang met de Heere missen. Dit alles overziend, moeten we als dienaar Gods zeggen: Wie is daartoe bekwaam? Hoe nodig is de persoonlijke verborgen omgang met God, het begeren om Zijn nabijheid te smaken, maar ook het gebed van de gemeente. Laten daarom velen dit boekje ter hand nemen.

Ds. B. van der Heiden, Alblasserdam

“De wondervolle leiding Gods, gehouden met Anna Helderop in de jaren 1902-1906”; uitg. boekhandel Van der Meijden, Kesteren; ISBN 978-90-75236-55-2; 157 blz.; € 14,90.

De wondervolle leiding Gods, gehouden met Anna Helderop in de jaren 1902-1906

‘Ik was veel te opgeruimd om mijn leven door het geloof aan God te vergallen. Deze Gode vijandige woorden zijn door Anna Helderop in haar eigen levensbeschrijving vermeld. Haar jeugd was zonder noemenswaardig christelijke opvoeding. Het hield op bij catechisatie, meer was er niet.

Toen zij met haar ouders in Rotterdam ging wonen, kerkte het gezin bij ds. K. Pieneman. Anna ging mee, maar met een afkerig hart. Na negen zondagen nam ze zich voor nooit meer één voet in de kerk te zetten. De volgende zondag echter greep God in. Ze was toen zestien jaar. Ze werd de eeuwige verlorenheid waardig, maar kwam in zalig schuldbelijden. Ze hield de stoel van onderen vast, bang om zó in de rampzaligheid weg te zinken.

Dit was het begin van haar geestelijk leven, waarin ze veel gevoelde van de liefde Gods. Daarop volgden weer diepe bestrijdingen en angst voor zelfbedrog. Het werd een leven van op en neer, beemoediging en benauwdheid. Tot God haar in Zijn gunst herstelde en inleidde in de gangen van de Borg, vanaf Zijn ontvangenis tot Zijn hemelvaart. Ze werd teruggebracht in het Vaderharte Gods.

Ze werd door het kinderloze echtpaar Pieneman in huis genomen

en als pleegdochter beschouwd.

Aan het boekje werden twee door haar geschreven brieven toegevoegd, aan Rijssense vrienden en aan Adrianus Plomp in Pretoria. Anna trouwde in 1919 met schoenmaker Hendrik de Jong. Op 7 november 1943 overleed ze aan de gevolgen van borstkanker. Haar zo vaak bestreden hope werd verwisseld in eeuwig, zalig aanschouwen.

H. Hille heeft haar levensbeschrijving op kundige wijze ingeleid, gedocumenteerd en van foto's voorzien. Deze levensbeschrijving staat in het teken van de niet aflatende, trouwe zorg des Heeren over een van Zijn keurlingen. Ondanks de door ds. G.H. Kersten meermalen verwoorde waarschuwing bij het lezen van bekeringsgeschiedenissen, vormt dit lezenswaardige boekje daarop een uitzondering. De gangen van Gods Kerk worden hierin helder verhaald.

J. Mastenbroek, Gouda

Waar blijf jij?

Met jongeren van je eigen leeftijd een weekje op vakantie. Wie zou dit niet willen? Je hebt keus uit allerlei kampen. Maar misschien vind je vakantie ook niet altijd even makkelijk. Het gaat dan zo vaak anders als anders. Je houdt van structuur en van een vaste indeling. Anderzijds kun je ook genieten van een bosspel of fietstocht.

Ben je een jongere van 16-18 jaar en zit je op het PRO? Of volg je voortgezet onderwijs, maar heb je extra begeleiding nodig

dan is het kamp naar Zuidwolde echt wat voor je!

De Commissie Vakantieweken voor mensen met een beperking, uitgaande van de vrouwenbond van de Gereformeerde Gemeenten organiseert jaarlijks vakanties voor jullie. Altijd is er een goede sfeer. Het is een intensief programma. 's Morgens gaan we bijtijds uit bed. Allerlei activiteiten doen we met elkaar: survivaltochten, fietstochten, etc. En er is natuurlijk tijd voor elkaar. Het is de moeite waard. Ook komen we rond de Bijbel samen. Dat is het belangrijkste van onze vakanties. Samen luisteren we naar wat God tot ons te zeggen heeft. Dan is er ook ruimte voor jouw vragen. Kortom: een programma dat bij

veel jongeren past. Maar wat wil nu het geval? De groep is nog maar heel klein. Er kunnen nog veel meer jongeren mee. En... wat zal het erg zijn als het daarom niet door kan gaan!

Daarom dit stukje speciaal voor jou, en voor u als ouders. Wist u nog niets van deze weken, kijk op de website: <http://www.vakantiewekenvbgg.nl> en laat uw zoon of dochter zich opgeven. Voor meer info kun je ook een e-mail sturen: cvb.gasten.gb@vakantiewekenvbgg.nl. Mocht geld een probleem zijn, geef dit dan ook door via hetzelfde e-mailadres. Dan is ook daar een mouw aan te passen.

We hopen opnieuw op gezegende weken!
Een hartelijke groet van een kernstaflid

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Aangenomen:

Naar Clifton (VS), ds. C. Vogelaar te Grand Rapids-Covell Avenue (VS).

Beroepen:

Te 's-Gravenzande, ds. G. Clements te Gouda;
Te Leiderdorp, ds. A. Schot te Nunspeet;
Te Middelharnis,
ds. A.T. Huijser te Sliedrecht;
Te Oostkapelle, ds. J. IJsselstein te Kampen;
Te Scherpenisse,
ds. C. Hogchem te Genemuiden;

Te Terwolde-De Vecht,
ds. G. van Manen te Elspeet.

Bedankt:

Voor Berkenwoude en Lynden (VS),
ds. A.T. Huijser te Sliedrecht;
Voor Katwijk aan Zee,
ds. C.A. van Dieren te Rijssen-Noord;
Voor Markham (Canada),
ds. P. van Ruitenburg te Chilliwack (Canada);
Voor Randburg (Zuid-Afrika),
ds. J.M.D. de Heer te Middelburg-Centrum.

DOVENDIENST TE GOUDA

Op zaterdag 30 april hoopt student M.T. Al Chalabi voor te gaan in een aangepaste kerkdienst voor doven en slechthorenden in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente, Nieuwe Gouwe Oostzijde 2b, Gouda. De dienst begint om 15.00 uur. Horenden zijn eveneens hartelijk welkom.

AFSCHEID DS. R.A.M. VISSER VAN TERNEUZEN

De kerkenraad van de gemeente te Terneuzen deelt mee dat ds. R.A.M. Visser, in verband met zijn vertrek naar Apeldoorn, op Tweede Pinksterdag, 16 mei a.s., afscheid zal nemen van de gemeente. Deze afscheidsdienst begint om 9.30 uur.

M. Simons, scriba.

Berichten

REGIO-AVOND ISRAËL IN CAPELLE A/D IJSSEL

Regio-avond Israël op dinsdag 10 mei, aanvang: 19.30 uur, in de Elimkerk van de Geref. Gemeente te Capelle a/d IJssel-Middelwatering, Merellaan 346.

Spreker: Israëlwerker Maarten Dekker, die over zijn werkzaamheden in Israël zal spre-

ken. Muzikale omlijsting: mannenkoor Selah. Collecte t.b.v. nieuw orgel voor samenkomsten van 'gemeente-in-wording' in Nazareth.

ISRAËLOCHTEND VOOR VROUWEN TE WOERDEN

Het Deputaatschap voor Israël organiseert op dinsdag 10 mei, van 10.00-13.30 uur, een

Israëluchtend voor vrouwen. Locatie: kerk Geref. Gemeente te Woerden. Het programma vermeldt o.a.: opening door ds. W.A. Zondag, korte update van het werk in Nazareth door Maarten Dekker, bijdrage van Marita Dekker over 'vrouw op het zendingsveld in Nigeria en Israël' en maaltijd op Israëliësch wijze (ieder neemt wat mee voor de gemeenschappelijke maaltijd). Inloop vanaf 9.15 uur. Opgave via www.dep-israel.nl/nieuws of via tel. 0348-489929.

MASTERCLASS ISRAËL VOOR HBO- EN WO-STUDENTEN

Komend najaar organiseren het Deputaat-

schap voor Israël, Driestar Educatief en SGP-jongeren weer een masterclass Israël, speciaal voor studenten! Onder leiding van deskundigen wordt nagedacht over theologische, politieke en culturele vragen. Ook staat een excursie naar Amsterdam op het programma. De data zijn: 12/19 oktober, 9/22 november en 13 december. Locatie: Driestar Educatief te Gouda. Aan deze masterclass werken o.a. mee: mr. C.G. van der Staij en ds. D. de Wit. Voor meer informatie en aanmelding zie www.dep-israel.nl/nieuws

VELUWSE LENTETOCHT

Veluwe lentetocht, te organiseren vanuit de Geref. Gemeente te Ede, op zaterdag 14 mei. Fietsroutes van 25 en 45 km. Vertrek- en eindpunt bij Petrakerk, Lunterseweg 25, aldaar. Op deze locatie is een markt. Veiling bij opbod ca. 12.00 uur en 15.00 uur. Starttijd fietsroutes tussen 10.00 en 12.00 uur. Kosten € 5,- p.p., t/m 12 jaar € 2,50, per gezin max. € 15,-. Huren van (elektrische) fiets is mogelijk; afspreken t/m 7 mei. Voor informatie: www.veluwselentetocht.nl of bel met Harry van der Sluijs, tel. 06-12416738 of mail naar: info@veluwselentetocht.nl. De opbrengst is t.b.v. aflossing kerkbouwschuld en de ZGG.

FIETSTOCHT AMERSFOORT E.O.

Fietstocht (keuze tussen route van 20 en 40 km) op 2e pinksterdag 16 mei in de omgeving van Amersfoort, Hoevelaken en Woudenberg. Vertrekpunt: Amersfoort: Johannes Calvijnsschool, Waterdaal 3, tussen 13.30 en 14.30 uur. Deelnamekosten: € 3,50 p.p., max. € 12,50 per gezin. Opbrengst is t.b.v. ZGG. Aanmelding wordt op prijs gesteld. Informatie op www.gergemamersfoort.nl (onder 'nieuwsberichten') of stuur een mail: pzc.amersfoort@gmail.com.

FIETSTOCHT STOLWIJK E.O.

Fietstocht op donderdag 5 mei in Stolwijk en omgeving. Startpunt: kerk Geref. Gemeente Stolwijk, Tentweg 14. Inschrijven: tussen 14.00 en 15.00 uur. Kosten: € 5,- p.p., max. € 12,50 per gezin.

KERKHISTORISCHE WANDELINGEN DOOR MIDDELBURG

Kerkhistorische wandeling met herinneringen aan ds. B. Smijtegelt op: 3 mei, 22 juni en 21 juli. Start vóór het oude stadhuis op de Markt om 15.00 uur. De vrijwillige bijdrage is bestemd voor de Stichting Vrienden van Heidelberg en Dordrecht. Groepen op afspraak. Aanmelding: P.C. Beeke, 0118-633828 / p.c.beeke@klikSAFE.nl.

MARKTEN/VERKOPINGEN

Middelburg

Zendingsmarkt op zaterdag 7 mei, van 9.00-

16.00 uur. Locatie: Ter Hoogkerk, Willem Teellinckstraat 3, Middelburg. De opbrengst is voor de ZGG. Zie voor meer informatie: www.zendingsmarkt.nl.

Terwolde-De Vecht

Marktdag op zaterdag 14 mei, van 10.00 – 15.00 uur. Locatie: kerk Geref. Gemeente te Terwolde-De Vecht, Avervoordseweg 32. De opbrengst is t.b.v. kerk en jeugdbond.

Veen

Markt, te organiseren door de activiteitencommissie kerkbouw Geref. Gemeente Veen, op zaterdag 30 april, van 9.00-14.30 uur. Locatie: Hardenberg/schoolplein te Veen.

Werkendam

Verkoop door vrouwenvereniging Hanna en zendingscommissie te Werkendam op zaterdag 7 mei, van 9.30-14.00 uur, in en rond de Bethelkerk van de Geref. Gemeente in Werkendam, Sigmondstraat 47. De opbrengst is voor de zending.

Wijk en Aalburg

Markt op zaterdag 7 mei, van 9.30-15.00, op de locatie Polstraat 6. De opbrengst is bestemd voor de nieuwe kerk.

ZANGAVONDEN

Barendrecht

Zangavond op 30 april, aanvang: 19.45 uur, in de kerk van de Geref. Gemeente te Barendrecht, Ploegwei 1, m.m.v. de mannenkoren Groot Rotterdam en Eben-Haëzer, orgel: Jaap Boer en Jan Rozendaal. Collecte t.b.v. inloop- en Bijbelhuis "In de Gouwstraat".

Lunteren

Psalmsamenzangavond op vrijdag 29 april, aanvang: 19.30 uur, in de Oude Kerk in Lunteren. Opening, meditatie en sluiting door ds. B.J. van Boven. Organist: Arie Kortleven. Collecte voor verzorgingstehuis Eben-Haëzer te de Valk-Wekerom

Nunspeet

Zangavond, te organiseren door de werkgroep Stephanos Elspeet, op zaterdag 14 mei, aanvang: 19.30 uur, in de kerk van de Geref. Gemeente te Nunspeet, m.m.v. gemengd koor Jubilate Deo te Nunspeet en psalmzangvereniging De Lofstem uit Elspeet. Leiding en meditatie door ds. A. Schot. Collecte t.b.v. Stephanos voor werk onder weeskinderen in Malawi en Zambia.

Kampen

Datheensamenzangavond op donderdag 5 mei, aanvang: 19.30 uur, in de Bovenkerk te Kampen. Opening, meditatie en sluiting

door ds. G. Beens. Organist: Pieter Heykoop. Collecte t.b.v. Adullam, Siloah en De Schutse.

Rhenen

Psalmzangavond op zaterdag 7 mei, aanvang: 19.00 uur, in de Cunerakerk te Rhenen, m.m.v. Betuwse bovenstemgroep uit Opheusden. Opening, meditatie en sluiting door ds. C. van Krimpen. Organist Pieter Heykoop.

Zaltbommel

Psalmzangavond met bovenstem op zaterdag 7 mei, aanvang: 19.30 uur, in de Grote of Sint Maartenskerk te Zaltbommel, Kerkplein 1, m.m.v. groot-samengestelde bovenstemgroep Hardinxveld-Giessendam, Wadinxveen en Wouterswoude. Orgel: André Nieuwkoop. Opening en meditatie door ds. J. van Rijswijk.

NOODHULP ECUADOR

Op 16 april jl. werd Ecuador getroffen door een zware aardbeving en vele naschokken. De bevingen veroorzaakten grote ravage. Gebouwen zijn ingestort, winkels leeggehaald en op veel plaatsen is het drinkwater vervuild. Hoewel de hulpverlening op gang komt, is er in de zwaarst getroffen gebieden op dit moment nog veel gebrek aan schoon drinkwater en voedsel.

Bijzondere Noden wil, als de handen van de kerk, graag hulp bieden in deze nood. We hebben goede contacten in Ecuador, mede doordat we hier al jarenlang projecten steunen die nauw verbonden zijn met de zendingsgemeenten van ZGG.

In samenspraak met ZGG en onze lokale partner is besloten een noodhulpactie te starten, die gefinancierd wordt vanuit het noodhulpfonds van Bijzondere Noden. Op dit moment worden er vanuit stabiele delen van Ecuador transporten met schoon drinkwater en voedsel naar de zwaarst getroffen gebieden gestuurd. Met name de toevoer van schoon drinkwater is erg belangrijk, om uitbraak van ziekten te voorkomen. Het drinken van vervuild drinkwater is vooral voor kwetsbare groepen zoals ouderen en kinderen levensbedreigend.

Ook is er nog veel angst onder de bevolking, zeker na de nieuwe aardbeving die het land vanmorgen trof. "Veel mensen zijn bang en voelen zich onveilig", vertelt Fabricio, onze lokale partner en één van de transportorganisatoren. "Vooral kinderen zijn erg bang. We slapen als gezin op één kamer, dichtbij de deur zodat we snel weg kunnen als dat nodig is." Toch voelt hij zich ook bemoedigd door de steun die ze krijgen. "We weten dat God ons niet vergeet".

J.C. Drost, alg. secr. Deputaatschap
Bijzondere Noden

Kerkdiensten

ZONDAG 1 MEI 2016

Aalst 9.00 uur ds. M. Golverdingen en 15.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Alblasserdam 9.30 uur ds. B. van der Heiden; Amsterdam 10.00 en 16.00 uur ds. W. Visscher; Apeldoorn 18.30 uur ds. R. Kattenberg; Arnhem 16.00 uur ds. R. Kattenberg; Barendrecht 10.00 uur ds. A. Verschuure en 19.00 uur ds. M. Joosse; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. D. de Wit; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. W. Silfhout; Beekbergen 19.00 uur ds. H.A. van Zetten; Berkenwoude 15.00 uur stud. M.H. Schot; Bodegraven 10.00 en 18.30 uur stud. M.H. Schot; Borssele 14.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Boskoop 9.30 en 16.30 uur ds. J.J. Tanis; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. A. Moerkerken en 17.00 uur ds. M.J. van Gelder; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Delft 10.00 uur ds. J. Driessen en 18.30 uur stud. W. Mouw; Den Helder 18.30 uur ds. G.J.N. Moens; Doetinchem 9.30 en 15.00 uur ds. P. van Ruitenburch; Drachten 9.30 (openb. bel.) en 19.00 uur ds. G. Hoogerland; Ede 9.30 (H.D.) en 16.00 uur ds. H.A. van Zetten; Eindhoven 15.00 uur ds. A.T. Huijser; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Enkhuizen 9.30 en 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enschede 17.15 uur ds. J.B. Zippro; Enter 9.30 en 15.00 uur ds. J.W. Verweij; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. P. Melis; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. C. Hogchem; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. C.J. Meeuse; Goudswaard 17.00 uur ds. H. Hofman; 's-Gravenhage 10.00 en 16.30 uur stud. J. de Kok; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. S.W.

Janse; 's-Gravenzande 9.30 en 15.30 uur stud. W. Mouw; Haarlem 10.00 en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. M. Joosse; Herkingen 14.30 uur ds. A.P. Baaijens; Hilversum 19.00 uur ds. W.A. Zondag; Hoedekenskerke 18.00 uur ds. A.P. Baaijens; Hoofddorp 16.00 uur ds. C. van Ruitenburch; Hoogvliet 19.15 uur ds. H. Hofman; Houten 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Kampen 9.30 en 15.30 uur ds. J. IJsselstein; Kamperland 18.00 uur ds. A.J. de Waard; Kapelle-Biezeling 18.15 uur ds. G.J. Baan; Katwijk aan Zee 10.00 uur ds. C. van Ruitenburch; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 14.00 uur ds. C. van Krimpen; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. C. Sonneveld; Kruiningen 9.30 en 18.00 uur ds. G. Bredeweg; Leerdam 15.00 uur ds. F. Mulder; Leiderdorp 10.00 uur ds. H. Paul en 19.00 uur ds. C. van Ruitenburch; Lisse 10.00 uur ds. G.J.N. Moens; Marknesse 9.30 (H.A.) en 15.30 uur ds. P.G. Heijkamp; Melissant 18.00 uur (openb. bel.) ds. S. Maljaars; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 9.30 uur ds. C. Harinck en 16.00 uur ds. A. Schot; Middelhamnis 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Belzen; Mijdrecht 14.30 uur ds. W.A. Zondag; Naaldwijk 19.00 uur ds. M. Golverdingen; Nieuw-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. A. Vermeij; Nieuwer ter Aa 10.00 en 16.30 uur ds. W.A. Zondag; Nieuwerkerk 15.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Nieuwe-Tonge 10.00 uur ds. A.P. Baaijens en 15.00 uur ds. J. van Belzen; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. J. van Rijswijk; Nisse 9.30 en 14.30 uur ds. A.J. de Waard; Ooltgensplaat 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. P.D. den Haan; Oostburg 18.00 uur ds. R.A.M. Visser; Oosterend 11.30 en 16.30 uur ds. K. Boeder; Oostkapelle 9.30 en 15.00 uur stud. E.J. Boudewijn; Opheusden 10.00 en 17.30 uur ds. G.M. de Leeuw; Oud-Beijerland 18.30 uur stud. M.T. Al-Chalabi; Ouddorp 18.30 uur stud. E.J. Boudewijn; Oude-Tonge 18.00 uur ds. A.J. Gunst; Poederrijen 15.00 uur ds. W.J. Karels; Poortugaal 15.30 uur ds. A. Verschuure; Poortvliet 14.30 uur ds. S.W. Janse en 18.30 uur ds. C. Harinck; Puttershoek 16.30 uur (openb. bel.) ds. B. van der Heiden; Rhenen 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. G. Pater; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 uur ds. H. Hofman en 16.00 uur ds. J.S. van der Net; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur

(H.D.) ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. J. van Laar; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. A. Schreuder; Rilland-Bath 14.00 uur ds. C.J. Meeuse; Rotterdam-Centrum 18.30 uur ds. A. Verschuure; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 en 15.30 uur stud. M.T. Al-Chalabi; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 uur ds. J.S. van der Net en 16.00 uur (openb. bel.) ds. C.G. Vreugdenhil; Scherpenisse 9.30 en 14.00 en 18.30 uur ds. M. Mondria; Scheveningen (zie 's-Gravenhage); Sint Annaland 18.00 uur stud. J.B. Huisman; Sint Philipsland 9.30 en 15.00 uur stud. J.B. Huisman; Sliedrecht 9.30 en 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest 9.30 uur ds. M.J. van Gelder en 19.00 uur ds. J. IJsselstein; Spijkenisse 10.00 uur ds. A.J. Gunst; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. R.A.M. Visser; Terwolde - De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. J.B. Zippro; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. P. Mulder; Urk 10.00 en 17.00 uur (H.D.) ds. B. Labee; Utrecht 10.00 en 17.00 uur ds. L. Terlouw; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; Vlaardingen 10.00 en 16.30 uur ds. H. Brons; Vlissingen 9.30 en 16.00 uur ds. G.J. Baan; Waarde 9.00 uur ds. D.W. Tuinier; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. H. van der Heiden; Werkendam 10.00 (H.D.) en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 9.30 uur en 18.30 uur ds. A. Schot en 14.00 uur ds. G.J. Baan; Westzaan 19.00 uur ds. J. Driessen; Wierden 15.00 uur (H.D.) ds. J. van Laar; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. C. Sonneveld; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Zwijndrecht 9.30 uur ds. J. Mijnders; Zwolle 15.00 uur ds. G. van Manen.

DINSDAG 3 MEI 2016

Sliedrecht 14.15 uur (huw.bev.) ds. A.T. Huijser;

WOENSDAG 4 MEI 2016

Lelystad 19.30 uur ds. G.J. Baan; Mijdrecht 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Nieuwe-Tonge 19.30 uur ds. A.T. Huijser; Oostburg 19.30 uur ds. R.A.M. Visser; Wierden 19.30 uur ds. A. Verschuure;

DONDERDAG 5 MEI 2016

Aagtekerke 9.00 uur ds. A.P. Baaijens; Aalborg 9.30 uur ds. J. van Rijswijk; Aalst 9.00 uur stud. M.H. Schot; Alblasserdam 9.30 uur ds. B. van der Heiden; Alphen a/d Rijn 11.00 uur ds. H.A. van Zetten; Amersfoort 9.30 uur ds. W. Visscher; Arnhem 10.00 uur ds. R. Kattenberg; Barendrecht 9.30 uur ds. J. Mijnders; Barneveld-Centrum 9.30 uur ds. D. de Wit; Barneveld-Zuid 11.15 uur ds. D. de Wit; Benthuizen 9.00 uur ds. H.A. van Zetten; Bodegraven 11.15 uur ds. L. Terlouw; Borssele 11.00 uur ds. G. Bredeweg; Boskoop 9.30 uur ds. J.J. Tanis; Brakel 11.15 uur ds. W.J. Karels; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. A. Moerkerken; De Valk-Wekerom 9.30 uur ds. B.J. van Boven; Dirksland 10.00 uur (openb. bel.) ds. K. Boeder; Doetinchem 9.30 uur ds. P. van Ruitenburch; Dordrecht 9.00 uur ds. H.

IS HET ZO ERG
OM ALLE VERGANKELIJKE
DINGEN VAN DEZE WERELD
TE VERLIEZEN OM EENMAAL
BIJ ONZE ZALIGE VRIENDEN
TE MOGEN KOMEN?

JOHN BUNYAN

Hofman; Elspeet 10.00 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 9.30 uur ds. P.G. Heijkamp; Enter 9.30 uur ds. J.W. Verweij; Ermelo 9.30 uur ds. P. Melis; Genemuiden 9.30 uur ds. C. Hogchem; Goes 9.00 uur ds. C.J. Meeuse; Gorinchem 10.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 uur ds. G. Clements; 's-Gravenhage 10.00 uur ds. A.B. van der Heiden; 's-Gravenpolder 9.00 uur ds. S.W. Janse; 's-Gravenzande 9.30 uur ds. J. Driessen; Groningen 10.00 uur ds. J.B. Zippro; Hardinxveld-Giessendam 9.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 19.45 uur ds. M. Joosse; Hilversum 11.00 uur stud. J.B. Huisman; Hoedekenskerke 11.00 uur ds. S.W. Janse; Hoogeveen 9.30 uur stud. M.T. Al-Chalabi; Houten 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Kampen 9.30 uur ds. J. IJsselstein; Kamperland 9.30 uur stud. J. de Kok; Kapelle-Biezeling 10.00 uur ds. C. Harinck; Klaaswaal 9.30 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 11.00 uur ds. C.J. Meeuse; Krabbendijke 9.30 uur ds. C. Sonneveld; Krimpen a/d IJssel 9.00 uur ds. C. van Ruitenburgh; Kruiningen 9.00 uur ds. G. Bredeweg; Leiderdorp 10.00 uur ds. J.S. van der Net; Meliskerke 9.30 uur ds. S. Maljaars; Middelburg-Centrum 9.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 11.00 uur ds. G.J. Baan; Moerkapelle 9.30 uur ds. W. Harinck; Naaldwijk 9.30 uur ds. A.J. Gunst; Nieuwdorp 14.00 uur ds. A.J. de Waard; Nieuwer ter Aa 11.00 uur ds. W.A. Zondag; Nieuwerkerk 9.30 uur ds. A.J. de Waard; Nijkerk 9.30 uur stud. W. Mouw; Nunspeet 9.00 uur ds. A. Schot; Oosterland 10.00 uur ds. J. van Belzen; Oostkapelle 9.30 uur stud. E.J. Boudewijn; Opheusden 10.00 uur ds. G.M. de Leeuw; Oud-Beijerland 9.30 uur ds. M. Mondria; Poederrijen 11.00 uur stud. M.H. Schot; Puttershoek 11.00 uur ds. H. Hofman; Rhenen 10.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.30 uur ds. G. Pater; Rijssen-Noord 9.00 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.00 uur ds. J. van Laar; Rijssen-Zuid 9.00 uur ds. A. Schreuder; Rilland-Bath 11.00 uur ds. D.W. Tuinier; Rotterdam-Alexanderpolder 11.00 uur (openb. bel.) ds. C. van Ruitenburgh; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 uur ds. H. Paul; Scherpenzeel 10.00 uur ds. A. Verschuure; Scheveningen (zie 's-Gravenhage); Sint Philipsland 10.00 uur ds. P.D. den Haan; Sliedrecht 9.30 uur ds. A.T. Huijser; Soest 9.00 uur stud. J.B. Huisman; Stolwijk 10.00 uur ds. G. Hoogerland; Terneuzen 10.00 uur ds. R.A.M. Visser; Tricht-Geldermalsen 10.00 uur ds. P. Mulder; Urk 16.00 uur (openb. bel.) ds. A. Verschuure; Utrecht 9.00 uur ds. L. Terlouw; Veen 9.30 uur ds. E. Bakker; Veenendaal 9.30 uur ds. B. Labee; Vlaardingen 10.00 uur ds. H. Brons; Vlissingen 9.00 uur ds. G.J. Baan; Waarde 9.00 uur ds. D.W. Tuinier; Wageningen 9.00 uur ds. H. van der Heiden; Werkendam 9.30 uur ds. M. Karens; Woerden 9.00 uur ds. W.A. Zondag; Wolphaartsdijk 11.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Yerseke 9.30 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 10.00 uur ds. J.J. van Ekeveld; Zoetermeer 9.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 9.30 uur ds. M.J. van Gelder; Zwolle 11.00 uur ds. A. Schot.

VRIJDAG 6 MEI 2016

Ede 18.30 uur (huw.bev.) ds. W.A. Zondag; Kootwijkerbroek 13.30 uur (huw.bev.) ds. G. Beens.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 1 MEI 2016

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alkmaar) 10.00 uur evang. G. Baan en 16.00 uur ds. G.J.N. Moens; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 12.00 (Bijbeluur) en 16.00 uur evang. S. de Visser; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merksem) 10.00 uur evang. H.J. van den Boogaart en 17.00 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 uur evang. A. van Setten en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

DONDERDAG 5 MEI 2016

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alkmaar) 10.00 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 uur evang. S. de Visser; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merksem) 10.00 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Advertenties

Voor de vele bliken van meeleven, hetzij persoonlijk of schriftelijk, betoond na het overlijden van onze lieve onvergetelijke moeder, groot- en overgrootmoeder

E.W.F. Mol – Hoolhorst

zeggen wij u hartelijk dank, het heeft ons erg goed gedaan.

Kinderen en kleinkinderen

Rijssen, april 2016

Te huur stacaravan te Nunspeet,
6 pers. Info: 0113-404102.

Vak. huisje in rustige, weidse omgeving, 2-4 pers., Stroe, VELUWE
Nog vrij wk 22 tot 27 & 31 & na 38.
Inl. 06 - 21 42 06 47.

Aankomende CHE-studenten OPGELET! Mooie kamers te huur in meidenhuis. Info: tel. 0649712237/ studentenkamersede@gmail.com

Goed en Goedkoop op Vakantie!
Kijk op www.vdsluivakanties.nl
of bel 0512-516096
In **HARDENBERG** op Camp.
De Klimberg - De Kleine Belties - Oldemeyer of Vechtvallei, in **OMMEN** Camp Bergzicht en in **BAKKEVEEN**/Friesland Camping lke Leane.

ZELHEM, t.h. 4 pers. recr. bung.
Rustig gel., leuke omg. om te fietsen, wandelen en andere uitstapjes.
Meer info: jhoumes@solcon.nl

Begravenisonderneming de Jongh

Voor een waardige en stijlvolle verzorging van alleen begravenissen

	Hardinxveld-Giessendam 0184 - 61 11 54
Dag en nacht persoonlijk bereikbaar.	Waardenburg 0418 - 65 20 39
	Werkendam 0183 - 70 10 17
H. de Jongh	Dordrecht e.o. 078 - 641 27 40
D.D.E. Melieste	Nieuw-Lekkerland 0184 - 68 38 38
M.K. Ligthart	
A.J. van Lieburg	

www.begravenisondernemingdejongh.nl

- Nette **hulp** bij het **huishouden** voor vader?
- Beter omgaan met uw zoon met **autisme**?
- Weer een **gezellige gezinsmaaltijd**?
- Hulp bij het **douchen** voor uw moeder door een bekwame verzorgende?
- **Mantelzorg**ondersteuning?

Agathos is een reformatorische organisatie en biedt zorg en hulp aan iedereen die dat nodig heeft.

(010) 26 40 777
www.agathos-thuiszorg.nl

Agathos is onderdeel van Lelie zorggroep (leliezorggroep.nl).

Verpleging & Verzorging

“Fijn dat ik nog thuis kan blijven wonen”

Verpleging & Verzorging door medewerkers met een reformatorische identiteit, dat is **een vertrouwd idee**.
Meer informatie? www.rstzorg.nl
of bel 0342 - 42 23 24.

RST Zorgverleners biedt ook **kraamzorg** en **huishoudelijke hulp**

VOGG... AL 65 JAAR MUZIEK VOOR KERK EN HUIS

Voor kerkenraden

EXAMENCOMMISSIE

Voor advies bij de selectie en benoeming van organisten

ORGELBOUWADVIESCOMMISSIE

Bij aanschaf, bouw of onderhoud van het orgel

MODELINSTRUCTIE

Voor de aanstelling van organisten

Voor organisten en andere muzikliefhebbers

KERK & MUZIEK Ons tweemaandelijks blad

BUNDELS met Psalmbewerkingen

CURSUS Kerkelijk Orgelspel

Allerlei **ACTIVITEITEN**

Meer informatie of bladmuziek bestellen?
www.kerkenmuziek.nl of mail naar info@kerkenmuziek.nl

VERENIGING ORGANISTEN GEREFORMEERDE GEMEENTEN

MODE VOOR DAMES

MODE VOOR HEREN

MODE VOOR AMBTSDRAGERS

MODE VOOR BRUIDEGOM

COLLECTIE 2016

HOOTSEN
KLEDING

www.hootsenkleding.nl

Veluweweg 66 - 3774 BN Kootwijkerbroek - 0342 44 12 71

FOTOKAARTEN VOOR HET GOEDE DOEL
HOLLANDKAART

WWW.HOLLANDKAART.COM

OMMEN: volledig ingerichte vakantiewoning tot max. 6 pers.
Kijk op www.boomblauwtje.nl

Annette van Maaren (Msc.)
Reformatorisch Psycholoog

Haastrecht Oudewater
Montfoort Gouda
0348-558000 of 06-42504158
www.phhaastrecht.nl

Psychologische Hulpverlening

GOES - Sionkerk Ger. Gem.
ZATERDAG 7 MEI

Psalmzangavond met bovenstem
m.m.v. Bovenstemgroep Katwijk
Organisten: Martin Weststrate
en Lennert Knops
Meditatie: Ds. Meeuse en Ds. Tuinier
Aanvang: 19.30 uur - Toegang gratis
Collecte t.b.v. Stichting Joseba

CURSUSGODSDIENSTONDERWIJS

Maak kennis met de hbo-opleiding Theologie (deeltijd) van de CGO!

Er zijn drie studie-varianten:

- Basisprogramma (Algemene variant), met vakken als Oude Testament, Nieuwe Testament, Dogmatiek, Ethiek, Kerkgeschiedenis, Praktische Theologie
- PW-programma (Pastoraal werk), met vakken als Communicatie, Diaconaat, Evangelistiek, Filosofie, Liturgiek
- GL-programma (Godsdienstleraar), met vakken als Godsdienstpedagogiek en Vakdidactiek (het pedagogisch-didactisch deel van de opleiding wordt gevolgd via Driestar educatief)

Studenten die de studie-variant Pastoraal werk of Godsdienstleraar volgen, volgen ook keuzevakken als Catechetiek, Missiologie, Pastorale psychologie of Pastoraat en ziekte. Deze studenten lopen ook stage en schrijven een scriptie.

Informatie over onze hbo-opleiding wordt gegeven op D.V. woensdagavond 11 mei 2016 en woensdagavond 15 juni 2016 in het gebouw van Driestar educatief te Gouda.

Kijk voor meer informatie op www.cgo.nu/hbo-opleiding/Voorlichting 2016.

Van harte welkom!

**AANDACHT
VOOR
AMBTS-
KLEDING**

Speksnijder AANDACHT VOELT BETER
MODE

www.speksnijder.nl Bergambacht - Veenedaal - Kampen

Voor een zorgzame begeleiding

KOSTER
Begravenisonderneming

Barneveld,
Scherpenzeel e.o.
A. Koster
Telefoon: 033 277 0555

Kantoor: Stationsweg 411
3925 CD Scherpenzeel

Centraal nummer (24 uur):
033 277 0555

Voordelig met het hele gezin in eigen sfeer naar zon, water en bergen? Vanaf € 495,- per week staat uw **stacaravan in Oostenrijk** klaar. Nederlandstalige kerkdiensten en animatieteam voor jong en oud.
Info: www.es-vakanties.nl
of bel: 055 3030083.

CGO
CURSUSGODSDIENSTONDERWIJS

2e herhaalde oproep

Voor de hbo-opleiding van de CGO zoeken we met ingang van het cursusjaar 2016-2017 een docent voor het vakken

Ethiek

Van de te benoemen docent wordt verwacht dat hij/zij de Bijbel en de Drie formulieren van Enigheid onderschrijft en behoort tot de Gereformeerde Gemeenten.

Informatie over deze vacature kunt u vinden op de website: www.cgo.nu.
Neem voor inlichtingen contact op met de heer W.M. van der Wilt, directeur hbo-opleiding. Tel. 010-4510560.
Sollicitaties met c.v. kunt u tot uiterlijk 20 mei a.s. richten aan de directeur, Paradijsselpark 21, 2904 PA Capelle a/d IJssel of per e-mail aan wmvanderwilt@cgo.nu

Te koop z.g.a.n. 6 pers. stacaravan in **VIERHOUTEN** op rustige camp. dicht bij dorp en heide 06-16405265

T.h. in Zuna bij Rijssen: vak.bungalows gelegen aan natuurgebied de Regge. Nu met zeer aantrekkelijke korting in het hoogseizoen. Kijk op: www.vakantieoordholsappel.nl
of bel 0548-512790.

Goedeboeken
nieuw en tweedehands
Kerkbuurt 30, Sliedrecht
0184-769003
www.goedeboeken.nl

Vakantie Oostenrijk
Te huur: luxe chalet en appartementen, 2-9 pers., in omg. Saalbach-Hinterglemm/Zell am See.
Info: 0180-322181 / 06-51166845.

**HET EVANGELISATIEWERK IN UTRECHT
(LEIDSCHER RIJN) HEEFT EEN NIEUWE IMPULS NODIG**

DEPUTAATSCHAP EVANGELISATIE GEREFORMEERDE GEMEENTEN (EVGG) ZIET DAAROM UIT NAAR DE BENOEMING VAN EEN

VELDWERKER
VOOR 24 TOT 32
UUR PER WEEK

De veldwerker draagt zorg voor de bestaande evangelisatieactiviteiten en breidt die verder uit. Daarnaast geeft hij -in samenspraak met de evangelisatiecommissie (CEC) van de classis Utrecht- leiding aan het evangelisatiewerk in Leidsche Rijn.

De veldwerker is gezichtsbepalend voor het werk vanuit 'De Hoeksteen' en beschikt minimaal over:

- uitstekende sociale en communicatieve vaardigheden;
- HBO werk- en denkniveau, bij voorkeur theologische opleiding;
- ervaring met evangelisatiewerk;
- flexibele en creatieve instelling.

Tot het takenpakket behoort onder andere:

- straat- en bezoekwerk;
- leiding geven aan Bijbelstudies;
- verzorgen van themabijeenkomsten;
- ontwikkelen van nieuwe activiteiten.

Het betreft in eerste instantie een projectbenoeming voor maximaal 3 jaar. Een assessment is onderdeel van de sollicitatieprocedure. Verdere inlichtingen zijn te verkrijgen bij de heer G. Geijtenbeek, algemeen secretaris EVGG, telefoon 06-37180628 of de heer J.H. Mauritz, voorzitter CEC-Utrecht, telefoon 0348-401978.

De kandidaat is lid van de Gereformeerde Gemeenten en herkent zich in de wijze waarop de evangelisatieopdracht vanuit onze gemeenten inhoud krijgt. Spreek deze vacature je aan en ben je van harte verbonden aan Schrift en belijdenis? Solliciteer dan voor 20 mei 2016. Je sollicitatiebrief en CV -met opgave van kerkelijke referentie(s)- ontvangen wij graag via sollicitatie@evgg.nl

EVGG
EVANGELISATIE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Werken met passie!
Uw droom?

BM Empowerment

Jannette Baaij-Melis

Individuele coaching

(06)214 79 212

info@bm-empowerment.nl

www.bm-empowerment.nl

G.J. van der Vliet
begrafenisverzorging

- Begrafenissen in het hele land
- Geen crematies
- Persoonlijke begeleiding met zorg, respect en stijl
- Kijk voor meer informatie op www.gjvandervliet.nl

Boekweitweg 22, 8075 CP, Elspeet
06 12934519 - 0577 492830

HARKES
Begravenissen

Dokter Hamburgerlaan 59
2771 JR Boskoop

www.harkesbegravenissen.nl

Wij verzorgen alleen begravenissen

0172 - 21 21 22

Heel veel Aanbiedingen!

www.derooboeken.nl

078-6124081

Boekhandel

De ZONNEBLOEM

Dorpsstraat 164 - Scherpenzeel (gld)
033-2774355

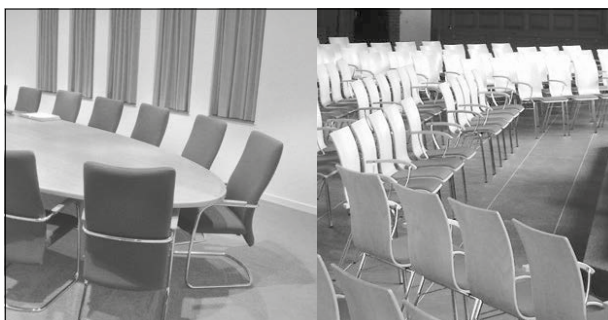
www.boekhandeldezonnebloem.nl

Ambtskleding
Herenkleding
Trouwkostuums

Geerts
herenkleding
Dorpsstraat 229,
3925 KC Scherpenzeel
tel. (033) 277 88 99
www.geertsherenkleding.nl

Wordt er in uw kerk aan
nieuw meubilair gedacht?
Zijn er bouw- of
verbouwplannen?

HOEKMAN levert door
het hele land!

HOEKMAN
Kantoor & Project

Noordzandstraat 34 - 4401 CG Yerseke - T: 0113 57 29 07
E: info@piethoekman.nl - www.piethoekman.nl

Refojobs

REFOJOBS.NL

BANEN BIJ REFORMATORISCHE WERKGEVERS

Voorman Handsloper

Maarten van Rijn BV • Noordwijk

(Leerling) Monteur

De Bree Installatietechniek BV • Nieuwaaal

Shopmanager

Telefonade BV • Kesteren

Projectleider

ErfGoed Holding BV • Moerkapelle

C#/. Net Ontwikkelaar

Snelstart • Oosterend

Monteur/Machinebouwer

Hoeflon Compactkranen BV • Barneveld

Plaat/Bankwerker met werkervaring

W. ten Ham Plaatwerk BV • Ede

> Meer vacatures? Kijk op www.refojobs.nl

VACATURE AANMELDEN?

INFO@REFOJOBS.NL • (0182) 517 341

THEMADAG
Christenen in
én voor Israël

D.V.
6 MEI

- Ger. Gem. te Hardinxveld Giessendam (Brooshoofdstraat 32).
- M.m.v. Israëlwerker **M.L. Dekker** en **ds. W. Silfhout**
- Forumdiscussie
- 10.00 uur – 14.30 uur (inloop 9.30 uur)
- Pauze met gratis koffie/thee, soep en belegde broodjes
- Kosten: € 7,50 incl. lunch (studenten: € 5,-)

Voor het uitgebreide programma zie www.dep-israel.nl
Graag van tevoren aanmelden via onze website
of tel. 0348-489929.

Verkooptafel
met boeken en
Israëlproducten!

DEPUTAATSCHAP VOOR ISRAËL
UITGAANDE VAN DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

HARTELIJK WELKOM!

Eben-Haëzer

‘Door de vertrouwde en gezellige sfeer in Eben-Haëzer voel ik mij hier thuis’

Net als in alle locaties van Cedrah proberen we u in Eben-Haëzer een thuis te geven waar u zich welkom weet. We luisteren naar uw wensen en behoeften en bieden waar nodig ondersteuning en professionele zorg op maat. Er is alle ruimte en gelegenheid om op te trekken met mensen die over wezenlijke dingen vaak hetzelfde denken als u. We stellen u graag op uw gemak door de vertrouwde reformatorische leef sfeer en bieden u een veilige woon- en leefomgeving.

Meer info? Bel naar 0118 67 66 00, mail naar zip-info@cedrah.nl of ga naar cedrah.nl.

Cedrah biedt wonen, zorg en diensten aan ouderen die bewust kiezen voor een organisatie met een reformatorisch identiteitsprofiel. Cedrah gaat uit van de Gereformeerde Gemeenten in Zeeland en Zuid-Holland en de Christelijke Gereformeerde Kerken in Rotterdam en omgeving.

Cedrah
Wonen · Zorg · Diensten

Onesiforus
NEDERLANDSE STICHTING
VOOR CHRISTELIJKE HANDREIKING

De doelstelling van de interkerkelijke stichting is het verlenen van geldelijke steun aan, met name vanwege gemoedsbezwaren, in financiële moeilijkheden geraakte personen, gezinnen e.a.

Voor aanvragen en informatie:
Onesiforus, p/a Weegje 2, 3295 CT 's-Gravendeel.

Alle hulpaanvragen worden door een commissie getoetst en besproken met de diaconie.

Om haar doel te realiseren is de stichting afhankelijk van giften, collecten en legaten.

U kunt uw bijdrage storten op:
NL36 RABO 0354 2210 00 of NL76 INGB 0004 1778 00
t.n.v. penningmeester "Onesiforus" te Stavenisse.

Bestuur:	Comité van aanbeveling:	Adviescommissie:
dr. W.J. op 't Hof (voorz.), W.A. Barth (secr.), C. Vos (pennn), ds. A. den Hartog, G. Hop, J.B. Phillibert.	ds. D. Heemskerck ds. T. Klok ds. J. Roos	mr. drs. S. Visser F. Bouman D.C. van der Ploeg

E. Treur
Kroostweg 22
3704 ED Zeist
Telefoon 030 - 6924258
Mobiel: 06 - 57315689
www.begrafenisondernemingtreur.nl
info@begrafenisondernemingtreur.nl

Begrafenisonderneming Treur

Wij verzorgen alleen begravenissen

DE BALANS OPMAKEN

Hoe ga je verantwoord met geld om? Wat is christelijk ondernemerschap? Over dit soort onderwerpen ga je als leraar economie met jongeren aan de slag. Theorie en praktische vaardigheden gaan in onze lerarenopleiding hand in hand. Zo word jij een goede economiedocent.

Opleiding Leraar voortgezet onderwijs
Economie, Duits, Engels, Geschiedenis, Nederlands of Wiskunde

Open avonden: 10 en 26 mei

www.driestar-hogeschool.nl

Driestar hogeschool

 Driestar educatief

24 MEI 2016 AMBTSDRAGERSSYMPOSIUM ZEELAND

PSYCHIATRIE EN GELOOF

De wederzijdse invloed tussen geloof en psychiatrie is groot, soms verwarrend. Waar ligt de grens tussen gezond geloof en zieke gedachten?

Waar Ter Hoogkerk, Middelburg
Tijd 15.30 uur-20.30 uur
Kosten € 15,- (inclusief maaltijd)
Sprekers Hanneke Schaap-Jonker (rector Kennis-instituut christelijke ggz) en Arie Jan de Lely (psychiater bij Eleos)

Het hele programma en het aanmeld-formulier vindt u op:
www.eleos.nl/ambtsdragerssymposium

www.eleos.nl/ambtsdragerssymposium

HELPT U MEE DE WAARHEID TERUG TE BRENGEN IN DUITSLAND?

Wij weten de weg om uw gaven daar goed te besteden!

Zie onze website www.svvhed.org voor informatie of bel 0345-58 08 10. Voor giften NL35 ABNA 0548 9879 20.

Reformatische Psychologenpraktijk Nederland

Reformatische Psychologenpraktijk Nederland biedt identiteit bewuste behandeling en begeleiding en psychologisch onderzoek aan volwassenen, jongeren en kinderen met psychosociale en psychologische vragen en problemen.

Olmweg 1g, 2952 BD Alblasterdam
078 - 69 32 808 of info@rpnederland.nl
Bezoek onze website voor meer informatie, de tarieven en aanmelding.
www.rpnederland.nl

Identiteitsbewust • Persoonlijk • Vertrouwelijk • Doelgericht

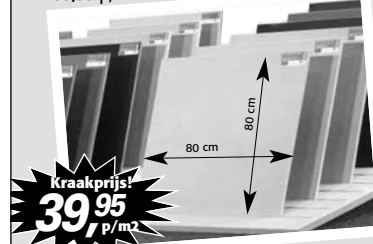
Waarom Paul Roescher?

Wij geven u twaalf redenen!

4

Meer dan 40 jaar ervaring!

Tegel: enorm formaat / kleine prijs! 80x80 cm, verkrijgbaar in vijf kleuren. Van 89,95 voor 39,95 p/m²

Kraakprijs!
39,95 p/m²

PAUL ROESCHER
KEUKEN • BAD • VLOER • HAARD

Totaal 17500 m² in Rijssen en Apeldoorn
Tel. 0548 530 350 www.paulroescher.nl

Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ Horssen bv

Dorpsstraat 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 - info@van-horssen.com
www.van-horssen.com

Het juiste adres voor:

Bijbels, Theologische boeken, Leesboeken voor jong en oud, Voordeelboeken, Tweedehands, CD's en bladmuziek.

begrafenisverzorging Den Hollander

Begravenissen in Den Haag, Westland, Gouda, Rotterdam, Vlaardingen en omstreken.
Wij verzorgen alleen begravenissen.

Dag en nacht bereikbaar.

P.N. den Hollander
T. den Hollander

Tel. 010 - 4600509

www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

Colofon

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur:

ds. G.J. van Aalst

Redacteur:

ds. B. Labee

Bijdragen van medewerkers

ds. G.J. van Aalst,
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
T 0186-576990
E gjvanaalst@klikSAFE.nl

Boeken ter recensie

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-51 35 97
E b.labee@klikSAFE.nl

Meditaties, kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten

redactie-secretaris:
J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131
2985 SC Ridderkerk
T 0180-420865
F 0180-423583
E jj.verhage@klikSAFE.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening, postbus 608
3440 AP Woerden
T 0348-489900
F 0348-483599
E saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan

Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblasterdam
T 078-6912899, F 078-6919536
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning aangeleverd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,15 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
F 0348-483599
E saambinder@cbgg.nl

Betalings- en abonnementsgegevens

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v.
De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementenprijzen (bij vooruitbetaling):

voor Nederland: € 13,00 per halfjaar (te betalen per 1 april en 1 oktober); voor het buitenland: € 26,- per jaar + extra portokosten.
Canada \$ 115,-; USA \$ 115,-.

Correspondentieadres Noord-Amerika

Mr. A.M. Berman, P.O. Box 20188
St. Catharines, ON L2M 7W7, Canada
E purlin@sympatico.ca

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Ds. Labee over:

Waarom staat er dat het God is, 'Die in u werkt beide het willen en het werken'?

Hoe moet ik die tekst uit Filippenzen 2 vers 13 verstaan: 'Want het is God Die in u werkt beide het willen en het werken, naar Zijn welbehagen'?

Gebruik van de middelen

Dit tekstvers begint met het woordje 'want'. Dat wijst erop dat we moeten kijken naar wat er in het vorige vers staat. Wat is het nodig dat we Gods heilig Woord in het verband lezen! In vers 12b klinkt de indringende oproep: '...werkt uws zelfs zaligheid met vreze en beven'. Paulus schrijft deze woorden aan 'al de heiligen in Christus Jezus die te Filippi zijn' (hoofdstuk 1:1b). Zij worden opgeroepen om hun zaligheid te werken met vreze en beven. Kanttekening 47 legt dat *werken* uit: 'Dat is, benaarstigt, bearbeit, gebruikende de middelen die God tot bevordering derzelve heeft verordineerd'. De volgende kanttekening omschrijft dat *vrezen en beven*: 'Dat is, met een nederig gevoelen van uzelf, en met grote en kinderlijke zorgvuldigheid, vrezende dat gij iets zoudt mogen doen of nalaten waarmede gij God zoudt mogen vertoornen, of dat ter zaligheid zou mogen hinderlijk zijn...'

Gods werk

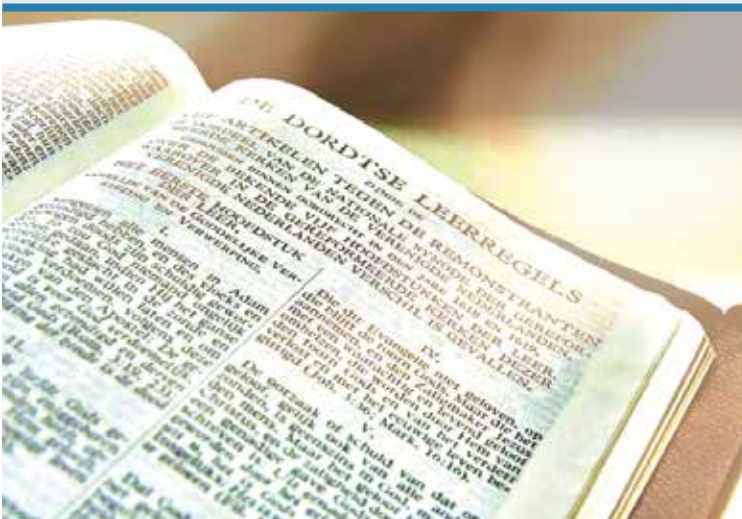
Daarna klinken onmiddellijk de woorden 'Want het is God Die in u werkt beide het willen en het werken, naar Zijn welbehagen'. Graag sluiten we ons aan bij kanttekening 49: 'Dit wordt daarbij gedaan, opdat men uit deze voorgaande vermaning niet

zou denken of besluiten, dat de mens uit zichzelf en door zijn eigen krachten de zaligheid zou kunnen werken'. Daarmee raken we de kern van het antwoord op de vraag. Paulus mag - geïnspireerd door Gods Geest - onderwijs geven over wat vrije genade uitwerkt in de ziel. Het *kunnen* willen, maar ook het *willen zelf* komt van God! Zijn Heilige Geest maakt onwilligen, gewillig. Hij buigt krachtig de wil van verdorven Adamskinderen. Lezer(es), is dat in uw/jouw hart gebeurd? Dat wil de Heere, om Jezus' wil, nog altijd bewerken in verloren zondaren. En Hij wil werken juist door het gebruik van de genademiddelen...

Dordtse Leerregels

Hoe God door Zijn Geest werkt in een zondaarshart, hebben ook onze Dordtse vaders op meerdere plaatsen in de Leerregels aangewezen. In hoofdstuk III/IV lezen we in paragraaf 11: '...In de wil stort Hij nieuwe hoedanigheden en maakt dat die wil, die dood was, levend wordt; die boos was, goed wordt; die niet wilde, nu metterdaad wil; die wederspanning was, gehoorzaam wordt; Hij beweegt en sterkt die wil alzo, dat hij als een goede boom vruchten van goede werken kan voortbrengen'. Iets verderop (paragraaf 16) lezen we ook zo duidelijk wat er dan in de ziel, door de Werkmeester van het geloof, wordt gewerkt: '...alzo werkt ook deze Goddelijke genade der wedergeboorte in de mensen niet als in stokken en blokken, en vernietigt den wil en zijn eigenschappen niet, en dwingt dien niet met geweld zijns ondanks, maar maakt hem geestelijk levend, heelt hem, verbetert hem, en buigt hem tegelijk lieflijk en krachtiglijk; alzo dat, waar de wederspanning en tegenstand des vleses tevoren ten enenmale de overhand had, daar nu een gewillige en oprechte gehoorzaamheid des Geestes de overhand begint te krijgen; waarin de waarachtige en geestelijke wederoprichting en vrijheid van onze wil gelegen is (...)'.

Is dat het geheim van uw/jou leven? Van dood, levend gemaakt en als goddeloze met God verzoend. Maar ook in de oefeningen van het leven der genade is dat Geesteswerk zo onmisbaar. Dan blijft de belijdenis over: 'Want het is God Die in u werkt beide het willen en het werken, naar Zijn welbehagen.'

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van 'De Saambinder' kun jij/kunt u mailen naar b.labee@kliksafe.nl of opsturen naar Kerkewijk 115a, 3904 JA VEENENDAAL. Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie. Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor al onze lezers, volgt publicatie in een nummer van 'De Saambinder'.

Graag wel wat geduld, er liggen inmiddels ruim zeventig (!) vragen te wachten.